

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SŽa/17/2012
Identifikačné číslo spisu:	1012200614
Dátum vydania rozhodnutia:	07.08.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:1012200614.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: I. U., narodeného X. D. XXXX, bez dokladov totožnosti, evidenčné číslo: I., štátneho príslušníka Sýrskej arabskej republiky (ďalej len Sýria), podľa vlastného udania v zahraničí bytom naposledy T., Sýria, naposledy s miestom pobytu v Pobytovom tábore Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Rohovciach, zastúpeného JUDr. Dašou Knoškovou, pracovníčkou Slovenskej humanitnej rady so sídlom Páričkova 18, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, Pivonková 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-556-19/PO-Ž-2011 zo 14. februára 2012, ktorým navrhovateľovi nebol udelený azyl a poskytnutá doplnková ochrana, o odvolaní navrhovateľa podaného proti výroku 1/ rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/19/2012 z 2. mája 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/19/2012-27 z 2. mája 2012 vo výroku v bode 1/ p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym orgánom

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad so sídlom Pivonková 6, Bratislava rozhodnutím ČAS: MU-556-19/PO-Ž-2011 zo 14. februára 2012 podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej

sociálnej skupine, ako to vyplýva z Konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len Ženevská konvencia) a zo zákona o azyle.

Ďalej uviedol, k dôvodu uvádzanému navrhovateľom, ktorý sa dotýkal jeho opustenia Sýrskej armády, že k dezercii navrhovateľa zo Sýrskej armády došlo v čase, keď nič nenasvedčovalo tomu, žeby mal byť nasadený do akcií voči civilistom, pričom v tom čase nebola Sýria vo vojenskom konflikte. Ďalej dôvodil, že sýrsky prezident 7. marca 2011 a aj 15. januára 2012 vyhlásil amnestiu, pod ktorú spadali aj vojenský zbehovia. Okrem tohto skutku sa navrhovateľ nedopustil žiadneho trestného konania, nemal žiadne problémy so štátnou mocou či neštátnymi subjektmi. Pokiaľ ide o výrok, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi, tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. Uviedol, že k dezercii navrhovateľa zo sýrskej armády došlo v čase, keď Sýria nebola vo vojenskom konflikte a teda mu za tento skutok nehrozí trest smrti. Svoje právne závery doplnil o informácie o krajine pôvodu navrhovateľa, na ktoré sa v rozhodnutí odvolal a ktoré aj identifikoval.

II.

Konanie pred súdom I. stupňa

Proti rozhodnutiu odporcu podal navrhovateľ v zákonnej lehote opravný prostriedok - návrh z 19. marca 2012, ktorým sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a jeho vrátenia odporcovi na ďalšie konanie. Uviedol v ňom, že odporcovo rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a že zistenie skutkového stavu je v rozpore s obsahom spisu. Vo vzťahu k výroku o neudelení azylu dôvodil, že jeho nesúhlas s výkonom vojenskej služby v kontexte aktuálnej situácie v Sýrii možno chápať aj ako jeho politické presvedčenie.

Odporca navrhol napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu potvrdiť. Poukázal pritom na skutočnosť, že navrhovateľovi sa v azylovom konaní nepodarilo preukázať dôvody k udeleniu medzinárodnej ochrany a že účelom jej poskytnutia nie je legalizácia pobytu žiadateľa o azyl v hostiteľskej krajine - v danom prípade na Slovensku.

V priebehu prípravy pojednávania súd zistil, že navrhovateľ 12. marca 2012 bez povolenia odporcu a zanechania adresy svojho pobytu opustil azylové zariadenie odporcu a jeho pobyt nie je známy, v dôsledku čoho bol 19. marca 2012 vyradený z evidencie žiadateľov o azyl. Tento stav pretrvával aj v čase prejednávania veci.

Krajský súd v Bratislave na základe opravného prostriedku navrhovateľa preskúmal rozhodnutie odporcu ČAS: MU-565-19/PO-Ž-2011 zo 14. februára 2011 a stotožnil sa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia vo výroku pod bodom 1/, ktorým nebol navrhovateľovi udelený azyl na území Slovenskej republiky, toto rozhodnutie potvrdil, avšak výrok v bode 2/, ktorým bolo vyslovené, že navrhovateľovi sa neposkytuje doplnková ochrana zrušil a vec vrátil odporcovi na ďalšie konanie.

Vo vzťahu k potvrdzujúcej časti výroku tohto rozsudku:

Podľa názoru súdu námietky navrhovateľa, viažuce sa k výroku napadnutého rozhodnutia odporcu o neudelení azylu navrhovateľa nie sú dôvodné, pričom sa súd stotožnil so skutkovými zisteniami odporcu, ako aj s jeho právnym názorom.

Pre udelenie azylu neboli podľa krajského súdu zistené podmienky uvedené v zákone o azyle.

Inak tomu bolo, pokiaľ odporca v napadnutom rozhodnutí vo výroku pod bodom 2/ rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany; tu krajský súd vyslovil, že zistený stav veci, z ktorého tento výrok vychádzal je v rozpore s obsahom spisu, súd priznal opravnému prostriedku úspech a s poukazom na uvedené sa nezaoberal námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci.

III.

Odvolanie a vyjadrenie odporcu

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, v ktorom uviedol citáciu § 8, § 2, písm. d/ bod 4. Zákona o azyle. Poukázal na to, že opustenie sýrskej armády bolo nielen dezerciou, ale aj prejavom politického presvedčenia a odmietnutia súhlasiť, či dokonca sa v budúcnosti zúčastniť na zabíjaní civilistov v krajine. Rovnako spochybnil, či odporca náležite vyhodnotil účinky amnestie prezidenta Sýrie na navrhovateľovu dezerciu ako kurdskeho žiadateľa o azyl. Uviedol tiež, že mal v krajine pôvodu kovovú identifikačnú kartu a predložil aj kópiu vodičského preukazu. Napokon zdôraznil, že „Ak nepokojná situácia v krajine nedosahuje takú úroveň, aby spĺňala kritériá podľa medzinárodného humanitárneho práva, neznamená to, že túto situáciu nie je možné uznať za ozbrojený konflikt na účely kvalifikačnej smernice (Smernica Rady 2004/83/ES z 29. apríla 2004 o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany) a pre posudzovanie podmienok na poskytnutie doplnkovej ochrany. Posúdenie tejto situácie je v takomto prípade autonómne a kritériá si zvolí príslušný štátny orgán zodpovedný za posudzovanie žiadostí o azyl.“ (Hrnčárová, Meššová, Srebalová, Macková, Zákon o azyle, Komentár, C.H.Beck, 2012, s. 36). Administratívny spis odporcu obsahoval niekoľko správ o zabíjaní a trestoch pre dezertérov aj v období trvania amnestie. Taktiež sú v spise založené informácie o nespravodlivých súdnych procesoch. O neľudských a nehumánnych väzobných podmienkach.

Navrhovateľ navrhol napadnuté rozhodnutie odporcu vo výroku v bode 1/ zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Odporca vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedol, že Migračný úrad, ako aj neskôr súd, postupovali pri posudzovaní navrhovateľovej situácie na základe zákona o azyle a v zmysle „Kritérií a postupov pri udeľovaní štatútu utečenca“ vydaných Úradom Vysokého komisára OSN pre utečencov v roku 1992 v Ženeve. Správny orgán sa nestotožňuje s tvrdením navrhovateľa, že bol prenasledovaný z dôvodov uvedených v § 8 zákona o azyle a súhlasí s vysloveným názorom súdu, že v jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle.

Odporca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/19/2012-27 z 2. mája 2012.

IV.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 7. augusta 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 2 písm. d/, bod 4 zákona o azyle na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh

rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste.

Podľa § 19a ods. 1 písm. a/ zákona o azyle ministerstvo posúdi každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivo a zohľadní pritom všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú.

Z uvedených ustanovení jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyplýva nielen povinnosť ministerstva posúdiť každú žiadosť o udelenie azylu jednotlivo i vo vzájomnom súhrne hodnotiac všetky dôležité skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu žiadateľa v čase rozhodovania o žiadosti o udelenie azylu vrátane právnych predpisov krajiny pôvodu a spôsobu, akým sa uplatňujú, avšak je zrejmé, a to doslovného znenia § 19a ods. 1 azylového zákona, že ide o postup najmä v konaní o udelenie, či neudelenie azylu.

Odvolací súd, rovnako ako súd I. stupňa, však zo spisu zistil, že navrhovateľ nemá pravdepodobne skutočný záujem na azyle, pretože nevyčkal na skončenie konania o ním podanom opravnom prostriedku voči rozhodnutiu odporcu, ktorý bol podaný po jeho odchode z pobytového tábora odporcu. Opustenie pobytového tábora navrhovateľom 19. marca 2012 malo za následok jeho vyradenie z evidencie žiadateľov o azyl.

Podľa § 8 zákona o azyle musia byť splnené všetky v tomto ustanovení obsiahnuté podmienky (t. j.; 1/ opodstatnenosť obáv, 2/ obavy, 3/ prenasledovanie, 4/ dôvody prenasledovania - rasa, národnosť, náboženstvo, zastávanie určitých politických názorov, príslušnosť k určitej sociálnej skupine). Navrhovateľ prezentoval obavu z jeho potrestania (trestu smrti) zato, že dezertoval z výkonu povinnej vojenskej služby, nakoľko jeho zotrvanie v armáde by znamenalo, že súhlasí so zabíjaním bezbranných civilistov. Opodstatnenosť jeho obavy však objektívne preukázaná nebola, nakoľko (ako to vyplýva zo správ o Sýrii založených v spise - napr. správa Hraničnej agentúry Veľkej Británie z 10. novembra 2011) trest smrti za dezerciu z armády je možné v Sýrii uložiť iba v prípade dezercie k nepriateľovi, čo nie je prípad navrhovateľa. Navyše napadnuté rozhodnutie bolo odporcom vydané v čase, keď platila prezidentova amnestia (vyhlásená 15. januára 2012) a vzťahujúca sa na skutky v období, kedy došlo k navrhovateľovej dezercii.

Z týchto dôvodov napriek tomu, že zo spisu vyplývajú určité pochybnosti o tom ako Sýria nakladá nielen so žiadateľmi o azyl, ktorí sa vrátili naspäť z krajín, kde o azyl žiadali, ale aj akým spôsobom sýrsky režim nakladá s neloajálnymi osobami - politickými odporcami, dezertérmi a podobne, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

U navrhovateľa nebolo jednoznačne preukázané, že u neho taký motív konania prevažoval nepochybne a od počiatku a, že jeho terajšie tvrdenia nie sú účelové, najmä ak v prvej žiadosti o azyl z 15. októbra 2011 požiadal o azyl z dôvodu, že na svojej ceste do Dánska bol zadržaný na Slovensku, že je unavený a preto žiada o azyl. Iné dôvody svojej žiadosti neuviedol. Rozhodnutím z 26. októbra 2011 odporca konanie zastavil z dôvodu § 19 ods. 1, písm. a/ zákona o azyle. Dňa 23. novembra 2011 bol navrhovateľ vrátený na Slovensko z NSR.

Hodnotiac tieto vyjadrenia a skutky navrhovateľa, vrátane jeho rozhodnutia opustiť pobytový tábor pre utečencov a nevyčkať na konečné a právoplatné rozhodnutie o jeho žiadosti o azyl, nenasvedčuje tomu, že by na území Slovenskej republiky hľadal útočisko pred akýmkoľvek spôsobom prenasledovania v jeho krajine pôvodu, ale skôr nasvedčuje o ekonomickej emigrácii využívajú na to súčasnú situáciu v krajine pôvodu.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, prihliadajúc na skutočnosť, že navrhovateľ, je zo zákona oslobodený od platenia súdneho poplatku za toto konanie (§ 4 ods. 2, písm. v/ zák.č.71/1992 Zb.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.